

OOSTPOST

SOERABAYASCHIE COURANT.

Prijs der Inteckening.

Voor Soerabaya. 7 jaar..... / 18 —
 „ Java buitenb. „ do..... „ 20.—
 „ Europa „ do..... „ 25.—
 De **Oostpost** verschijnt dagelijks met
 uitzondering van den ZONDAG.

MAANDAG 14 JULIJ 1862.**Prijs der Advertentiën.**

De prijs der ADVERTENTIËN is / 1.— voor elke
 TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
 Advertentiën met groote letters betalen dubbel,
 iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt
 betaald met de helft van het bedrag der advertentie.
 Voor doorlopende annonces kunnen afschikkingen
 worden getroffen.

VERTREK DER LANDMAIL.

In de maand Julij den 24sten.

ADVERTENTIE.

Wordt bekend gemaakt, dat op WOENSDAG den
 16den JULIJ a. s. des morgens ten 10 ure, ten burele van
 den Resident van Soerabaja

EENE UITBESTEDING

zal worden gehouden voor den bouw van een beba-
 nings vaartuij en toebehooren volgens bestek en voor-
 waarden welke voor belanghebbenden ter inzage zijn lig-
 gende ten burele voornoemd.

SOERABAJA,
 den 23 Junij, 1862.
 (902)

Namens den Resident,
 de Secretaris,
WAGNER.

De ondergeteekende directeur van het Marine
 Etablissement maakt bekend, dat op Zaterdag den
 16den Augustus a. s. des morgens ten negen ure,
 ten zijnen burele eene tweeledige publieke uitbe-
 steding zal worden gehouden, voor de levering van
 de benodigde *Genever*, ten behoeve der Equipagiën
 van Z. M. schepen en vaartuigen van oorlog alhier,
 gedurende het jaar 1863 en gedurende de jaren
 1863 en 1864, waarvan de voorwaarden der leve-
 ring, ten zijnen burele ter lezing liggen.

De directeur voornoemd,

(948)

KUYP.**Op Zaterdag den 2 Augustus a. s.**

des morgens ten 10 ure zal ten Residentie burele te
 SOERABAYA eene

UITBESTEDING

worden gehouden voor de verlichting der stad SOERABAYA
 gedurende 1863 en voor 1863 t/m 1865.

De voorwaarden dier uitbesteding liggen ter inzage op
 gemeld bureau.

SOERABAYA,
 den 12 Julij 1862.
 (987)

NAMENS DEN RESIDENT
 De Secretaris,
WEGENER.

Wordt bekend gemaakt, dat op Zaterdag den
 2den Augustus a. s. des morgens ten 10 ure, ten
 residentie burele te SOERABAYA eene

UITBESTEDING

zal worden gehouden voor het wasschen van de kleeding
 der dwangarbeiders en andere personen, ter verpleging opge-
 nomen in het Stadsverband alhier, gedurende het jaar
 1863 en 1864/1865.

De voorwaarden liggen ter inzage op gemeld bureau.

SOERABAYA,
 den 12 Julij 1862.
 (986)

NAMENS DEN RESIDENT
 De Secretaris,
WEGENER.

VENDU DEPARTEMENT.**VERKOOPING.****Op Dingsdag den 15den Julij 1862.**

Bij den heer BLIJENBURGH in de stad, van diverse
 goederen.

Op Woensdag den 16den Julij 1862.

Bij den heer D. D. BOEKHOLTZ in de chineesche
 kamp, van diverse goederen.

Op Donderdag den 17den Julij 1862.

Bij den heer J. W. KOK te Kembang Jepoon, van
 diverse goederen.

Op Vrijdag den 18den Julij 1862.

Bij den heer B. VAN DER ZWAAN in de chinee-
 sche kamp, van diverse goederen.

Op Zaterdag den 19den Julij 1862.

Bij het Militair Kleeding Magazijn aan de weg naar
 Grissee, van eenige afgekeurde Gouvernements goederen,
 en daarna

In het pakhuis van de heeren HILL BROEKMAN & Co
 aan de Kalimaas van 70 stuks paarden en koeijen van
 Sydney en 120 paarden van Timor aangebragt.

GEBOORTEN.

Bevallen van eenen ZOON, de echtgenoot van
 C. KUIHR.

SOERABAYA, den 11den Julij 1862. (934)

Op Woensdag den 16den dezer

des namiddags ten 2 ure zullen ten
 kantore van de Ondergeteekenden
 bij inschrijving worden verkocht

149 pakken, wegende:
 22671 Amsterp. ponden TABAK Oogst 1861
 Hoofdmerk L & C U

De voorwaarden van inschrijving liggen ter in-
 zage bij

MAC LENNAN & CO.

SOERABAYA, 5 Julij 1862 (957)

VENDUTIE**Op Donderdag den 17den Julij a. s.,**

BIJ DEN CHINEES

KHO TIAM HOK,

DOOR

J. W. KOK,

te Tjantian:

Van drie STEENEN HUIZEN, staande op eigendoms-
 grond benevens: Een stel GAMELANS met toebehooren,
 GOUD en ZILVERWERKEN en andere diverse GOEDEREN,
 enz. en daarna in het commissie-huis van J. W. Kok, te
 Kembang Djepoon. (975)

VERKOOP BIJ INSCHRIJVING

van 77 pakken

TABAK,

Hoofdmerk WANGKAL oogst 1861,

Op Dingsdag den 22sten Julij e. k.

Ten kantore van de ondergeteekenden alwaar de voor-
 waarden van inschrijving ter inzage liggen.

(982) **ADAM & CO.**

HOUTVENDUTIE**Op Donderdag den 24sten Julij a. s.**

zal op de stapelplaats te Baoedendo

te Kediri,

worden verkocht:

p. m. 600 DJATIE BALKEN.

p. m. 300 id. DOLKEN.

welke HOUTWERKEN uitmuntend geschikt voor
 HUIS en SCHURENBOW, nabij den rivieroever
 gemakkelijk voor den afvoer liggen en afkomstig
 zijn van de Houtkap onderneming te Blitar.

(961)

BOODT qq.**VENDUTIE****op Zaterdag den 19den Julij**

IN DE PAKHUIZEN VAN

HILL BROEKMAN & CO.

aan de Kalimaas van

120 stuks PAARDEN,Pas aangebragt van Timor per *Camba Torida*.

(968)

VENDUTIE

VAN

Sydney Paarden en Melk-Koeijen.**Op Zaterdag 19 Julij 1862.**

Zullen de ondergeteekenden na afloop der Gouver-
 nements Vendutie publiek doen verkoopen in
 de Pakhuizen van de Heeren

HILL BROEKMAN & CO.,

aan de Kaliemaas,

DOOR

D. D. VAN BOEKHOLTZ,

DE LADING

Sydney Paarden en Melk-Koeijen,

pas aangebragt per het Engelsche Schip *Eliza Goddard*,
 kapt. Wm. Davis van Australie.

De lading bestaande uit:

53 meest schoone Zwarte, Schimmels en Bruine Rij- en
 Wagenpaarden.

16 Melkgevende Koeijen met Kalveren.

1 schoone Stier.

2 Honden, waarvan een Bulldog en 1 Kangaroo Hond,
 zijnde dagelijks te zien.

SOERABAYA, 7 Julij 1862.

De Agenten,

(969)

P. KERVEL & CO.**TABAKSPLANTAADJE „MALO.”**

De ondergeteekenden zijn voornemens om, tegen de
 maand Februarij 1863, op nader te bepalen dag, hetzij bij
 openbare veiling, hetzij bij inschrijving, ten verkoop aan
 te bieden:

De Particuliere **TABAKS-ONDERNEMING**
 „Malo,” in de Residentie Rembang op Java, waarvan
 het Gewas gunstig bekend staat onder het merk BJDL.

Deze Plantaadje is gelegen in de afdeeling Bodjo-
 Negoro, districten Ngoempak en Tienanwoon, ter weder-
 zijde van de bevaarbare Solo-Rivier, waardoor het transport
 bijzonder gemakkelijk en goedkoop wordt. Zij bevat een
 goed ingerigt WOONHUIS met NEVENGEBOUWEN,
 KOETSHUIS en STALLINGEN, vier OPZIGTERSVO-
 NINGEN en 33 kapitale TABAKSCHUREN, meestaal
 van Djattichout gebouwd en ten deele met Pannen gedekt,
 allen in de onmiddellijke nabijheid der Solo-Rivier ge-
 legen, alles met het van Gouvernementswege verleende
 Regt van Opstal, voor een tijdvak tot 1878 en 1879.

De onderneming, door hare uitgebreidheid en ligging
 voor splitsing zeer vatbaar zijnde, zoo zal de veiling
 geschieden in twee percelen. Als eerste perceel het
 district Tienanwoon, ten noorden, en als tweede perceel
 het district Ngoempak, ten zuiden der Solo-Rivier; en
 voorts in massa, alles met inbegrip van MOBILAIR,
 KARREN, TREK- en LASTBEESTEN, SCHUTTEN en
 PONTEN, roerende en levende HAVE, niets uitgezonderd.

Intusschen wordt ook de gelegenheid aangeboden om
 met de ondergeteekenden wegens **ONDERHAND-
 SCHEN VERKOOP** in onderhandeling te treden.

Nader inlichtingen zijn te bekomen, behalve bij de
 ondergeteekenden, ten Kantore van den Heer **Mr. J.
 H. G. Bollevald**, Advocaat te Arnheim, en op
 Java bij den Administrateur der Plantaadje den Heer
W. H. Struben, op het huis „Malo.”

AMSTERDAM, 14 Mei 1862.

(974)

KREGLINGER & CO.**Verkoop van eene Suiker Fabriek**

In het begin van de maand Julij aanstaande zal te **Sama-
 rang**, dag en plaats nader te bepalen, onder uadere goed-
 keuring van het Gouvernement bij inschrijving worden ver-
 kocht, de **SUIKERFABRIEK Klaling** met het daarbij be-
 hoorende Gouvernements Contract, groot 350 bouws gelegen
 in de residentie Japara, district Tengelles.

Nadere informatie te bekomen bij den heer

C. S. A. THURKOW te *Klaling*, bij de heeren
DORREPAAL & CO te *Samarang* en bij

BATAVIA,
 28 Mei 1862.

TIEDEMAN & VAN KERCHER,
 (804)

Reflectanten worden uitgenoodigd hunne inschrijvings-biljetten voor den verkoop der suiker-fabriek **Klalling** te willen inzenden ten kantore der Heeren **DORRPAAL & Co** te Samarang vóór 31 Julij, a. s., zullende dezelve dien dag des morgens ten 12 ure gepend worden.

(988) **C. S. A. THURKOW.**

VERTREK VAN STOONSCHEPEN.

HET STOONSCHIP AMBON.

Kapitein **VONEL.**

Vertrekt naar de Moluccos via Macassar, Timor Koepang en Dilly, op Dinsdag den 15den Julij.

Adres bij **W. CORES DE VRIES.**

(965)

Het stoomschip Padang

Kapt. **NIE.**

Vertrekt naar BATAVIA via SAMARANG.

Op Dinsdag den 15den Julij.

Adres bij **W. CORES DE VRIES.**

(965)

DE STOOMBOT KRATON,

Gezagvoerder **MARTENS,** vertrekt naar

PASOEROEAN, PROBOLINGO en BEZOEKI, 16, 30 Julij.

Naar BRANTA en SUMANAP, 23 Julij.

Adres bij **W. CORES DE VRIES.**

(925)

DE BOEK-COURANT-EN HANDELS-DRUKKERIJ

van de ondergeteekenden met derzelver uitgebreide inventaris cum annexis.

Dagelijks te bezichtigen en informatie te bekomen bij

(800) **LE ROY & CO.**

Onder zeer voordeelige conditie de Toko met ameublement van de ondergeteekenden, nog zeer ruim voorzien van PUIKE PROVISIEN, DRANKEN, enz. enz.

DE STURLER & FAGNOTTI.

(921) in Liquidatie.

UIT DE HAND TE KOOP

DJATIE-HOUTEN BALKEN, liggende op het plein naast het Residentie-huis, afkomstig van Korregan (Residentie Rembang).

(917) **LE ROY & CO.**

WORDT GEVRAAGD

op eene Tabaksonderneming in de nabijheid dezer stad een administrateur.

Alleen diegenen kunnen in aanmerking komen welke eene grondige kennis van de TABAKS KULTUUR bezitten.

Nadere informatie bij

(980) **MATHIEU EBBS RUIJS & CO.**

VUURWERK

in den Tuin te Simpang

op Zaterdag den 12den Julij

DES AVONDS TEN 8 URE.

Voor hen die niet het regt van toegang hebben is de entree bepaald op f 3.— per persoon.

Voor 7 u e zal de tuin niet toegankelijk zijn.

Namens de Directie,

R. VAN LAWICK

(981) *Secretaris.*

Machinerien.

De ondergeteekenden, agenten alhier van de Heeren

H. O. ROBINSON & CO.

Ingenieurs te London,

hebben de eer te berigten aan Heeren SUIKERFABRIKANTEN en verdere belanghebbenden, dat zij thans voorhanden hebben:

Een patent Stoom-Suikermolen,

met CYLINDERS van 54 Engelsche duim lang en 24 Eng. duim diameter, terwijl voorts nog verwacht wordt:

Per *Graham*, een stel van vijf PATENT CYLINDERVORMIGE SUIKERPANNEN met FORNUISSTAVEN en WAARLOOZE STUKKEN, en een dito van zes dubbele geotroijeerde CYLINDERVORMIGE SUIKERPANNEN met FORNUIZEN en eene WAARLOOZE PAN.

Specificatien en teekeningen zijn te bekomen ten kantore van ondergeteekenden en voorts bij de op Java residentende Ingenieurs van de Heeren H. O. ROBINSON & Co, de Heeren ALEXANDER BROWN en ROBERT FINDLAY, die de noodige informatie, betreffende bovenstaande machinerien kunnen geven.

De Heeren H. O. ROBINSON & Co, hunne Etablissements eene groote uitbreiding gegeven hebbende, zoodat zij in staat zijn aan de voortdurende alom vermeerderende vraag naar hunne machinerien te voldoen, kunnen thans iedere order, waarmede men hen zal willen begunstigen, met den meesten spoed ten uitvoer brengen, terwijl de ondergeteekenden alle orders aannemen op SUIKERMOLENS, door STOOM of WATER gedreven, WATERWIELEN, VACUUMPANNEN, STOOMWERKTUIGEN, CENTRIFUGAAL MACHINES, RIJST- en OLIE-MOLENS, enz. enz.

(581) **FRASER EATON & CO.**

Scheepsgelegenheid ^{NAAR} Macassar

Wordt gezocht voor 100.000 DAKPANNEN, vóór het einde dezer maand.

Adres

(973) **J. F. VAN LEEUWEN & CO.**

PHOTOGRAPHIE.

PORTRAITEN

Op glas van f 3— f 6— f 10.
Op verlakt leder van f 5.— f 8— f 12.—
Op papier per douzijn f 18.— f 36.— f 60.—
Portraits op visite kaarten per 100 stuks f 100.—

STEREOSCOPE PLATEN

Op glas f 10.—
Op verlakt leder f 12.—
Op papier per douzijn f 60.—
Voor gebouwen of landschappen zeer billijke voorwaarden.

De betaling geschiedt bij de bestelling.

M. H. HALEWIJN.

Heeren Straat

achter het stadhuis.

(744)

ETABLISSEMENT GROEDO.

Ondergeteekenden hebben de eer kennis te geven, dat, hunne

HOUTSTOOMZAAGMOLEN

thans in volle werking zijnde, bestellingen op gezagde houtwerken binnen weinige dagen kunnen geëffectueerd worden.

De prijzen zullen, naar gelang der dimensien der bestelde houtwerken, ten billijkste berekend worden.

Alleen DROEGE en GAVE HOUTWERKEN worden afgeleverd.

(715)

ZANTHUS & CO.

ZITDAGEN.

DER

Spaarbank in de maand Julij:

Dinsdag den 22c.

940)

MUZIEKGENOOTSCHAP

ST CECILIA

GELDLOTERIJ

Aan belanghebbenden wordt bekend gemaakt dat de trekking der LOTERIJ ten overstaan van den tijd. waarn. Notaris HARTEVELT zal plaats hebben op

Dinsdag 15 dezer

des morgens ten acht ure in het voorlokaal van het Komediagebouw.

(963)

Namens de Directie,

VAN SCHIEVEN.

Secretaris.

OP NIEUW ONTVANGEN

BIJ

D. MAURITZ MARTENS,

de zoo gerenomeerde

Gerookte PALING.

„ Engelsche SPROT.

„ „ BOKKING.

(985)

ONTVANGEN

PER

ALDEBARAN

PUIKE HAMMEN

(979)

L. W. VAN DER ZWAAN.

IN COMMISSIE ONTVANGEN

à contant verkrijgbaar:

Prachtige MECANIEKE POPPEN, met MUZIEK. Zeer fraai MECANIEK KINDERSPEELGOED.

EN

BISQUIT STATUETTES en andere FIGUREN. voor etagere voorwerpen.

zoomede

KINDERLIKEUREN keurig geassorteerd in mandjes en kistjes.

(909)

LE ROY & CO.

W. SCHEERENS,

kapper, barbier en haarsnijder

Kaliesossok No. 2.

(769)

Gegalvaniseerd ijzer.

Zeer geschikt voor dakbedekking in bladen lang 8 voet, breed 2 voet,

per picol f 31.—

„ blad „ 5.50

(899)

LE ROY & CO.

HOLLOWAY'S ZALF en PILLEN.

Behoud der gezondheid. Hoe gering is dikwijls de oorzaak der ziekten. Hoe dikwijls wordt zij verzuimd en hoe gemakkelijk is zij somtijds te herstellen. De natuur waarschuwt den mensch voor eene komende ziekte door pijn, ligte ongesteldheid of iets dergelijks, welke kleine ongemakken dadelijk door dienstige geneesmiddelen moeten worden weggeworpen, en de geneesmiddelen van Holloway zijn door de geheele wereld als zoodanig be-roemd. De pillen zuiveren het bloed, de bron der gezondheid en van sterkte, en verzekeren alzoo de geregelde werking van ieder orgaan. De zalf verzacht en geneest alle uitwendige ziekten van welken aard die ook mogen zijn. De pillen en zalf van Holloway, te zamen tot hetzelfde doel aangewend, zullen een ieder in staat stellen om den voortgang der ziekte te stuiten, en om de geheele inwendige lichaamskracht in overeenstemming te houden.

(880)

BENOEMINGEN BESLUITEN enz.

JAVASCHE COURANT

van den 9den Julij 1862, no. 55.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den minister van Kolonien, van 14 Mei 1862 LA. APZ, no. 3 is aan den Oost-Indischen ambtenaar, met verlof in Nederland L. A. Gallé, laatstelijk ad-stent-resident van Soerakarta, verleend eene verlenging van verlof voor den tijd van vier maanden.

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederland-Indië, van den 8sten Julij 1862 no. 5, is de luitenant-generaal, adjudant des Konings in buitengewone dienst, J. van Swieten, gemagtigd om in den loop der maand Augustus aanstaande het kommandement van het indische leger in afwachting van de aankomst van den nieuwen kommandant tijdelijk over te dragen op den generaal-majoor der genie en sappers W. C. von Schirbrand.

Civil Departement

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de controleur der derde klasse bij de landelijke inkomsten en kultures Th. F. Doe-lage.

BENOEND:

Voor den tijd van een jaar.

Tot zont hoofd-dépôt pakhuismeester te Kadanghauer (Cheribon) W. J. Brouwer Sr., laatstelijk ambtenaar ter beschikking van den directeur der burgerlijke openbare werken, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

Militair Departement

BENOEND:

Tot gezaghebber bij de gouvernement's marine, de eerste stuurman bij genoemde dienst J. C. van Olhoff; met bepaling dat aan hem zal worden opgedragen het gezag over den gouvernement's stoomer Barito.

NEDERLANDSCH INDIE.

Soerabaja 14 Juli 1892.

Opgave van de politie

Omtrent personen wier passen voor aankomst of vertrek zijn gevisceerd geworden.

14 Juli.

voor Aankomst.

H. Beal, van Toeban.

voor Vertrek.

H. Beal, naar Pasoeroean. jongeling H. Westenberg, naar Makassar, J. L. Neijts, naar Bondowosso. G. Dennison, naar Pasoeroean. H. Hoopen, naar Banjoewangie. G. E. Gasper, en H. Helder, Echtg. en kind. naar Batavia.

Vertrokken Passagiers.

Met het Nederl. Ind. stoomschip *Oenarang*, kapt. J. van Hulstijn naar Batavia:

Zijne Excellentie de Gouverneur Generaal van Ned. Ind. Mr. L. A. J. W. Baron Sloet van de Boele met familie en gevolg. en de schout bij nacht komm. van Z. M. zeemagt in O. I. inspecteur der marine Jonkhr. J. Maj en Adjudant.

Zoo wij vernemen heeft de heer J. C. Schel, machinist bij het Marine-etablisement alhier, bij de Fabriek voor de marine en het Stoomwezen ten toon gesteld een door hem vervaardigden stoom-houtzaagmolen met machine en stoomketel in miniatuur.

Hij heeft het voornemen om dat in allen deelen netjes afgewerkte werktuigje te verloten en de opbrengst daarvan te doen strekken ten voordeele der ongelukkigen van den brand te Enschedé.

Elk lot kost f 10.— en de zal loterij bestaan uit 300 loten.

Wij plaatsen dit, met het doel om de bekende liefdadigheid van het Soerabajasch publiek ook ten deze op te wekken en den heer J. C. Schel in zijn lofwaardig en onbaatzuchtig voornemen door eene algemeene deelneming te ondersteunen.

— Bij de heden plaats gehad hebbende uitbesteding van levensmiddelen enz. ten bureele van den onder-intendant der 1ste klasse, is de laagste inschrijving voor de levering der rijst geweest f 8.40 per picol.

Aangaande de andere artikelen zullen wij in ons nummer van morgen mededeeling maken.

BATAVIA. Wij vernemen uit een particuliere bron, dat de Generaal Major Happpé, thans nog in Nederland, de hoogst gewichtige betrekking zal erlangen van Kommandant van het Nederlandsch Indische leger, en dat die Militaire autoriteit weldra per mail hier zal arriveren.

— Wij meenen te kunnen constateren, dat het gerucht hetwelk eenigen tijd rond heeft geloopt, alsof de heer E. de Waal, vroeger Directeur der Middelen en Domeinen alhier, bij het Ministerie van Koloniën te 's Hage zou zijn werkzaam geweest, ten eenenmale ongegrond is.

(J. B.)

PANGRER REGENTSCHAPPEN. — Den 2den Juli is binnen de Wijnkoopsbaai geloodst een vaartuig genaamd *Pinas*, komende van Bali met eene lading van 25 pikols koffij en bestemd voor Singapore.

De gezegvoerder genaamd Wart, was den 24sten Juni op zee overleden. Twee dagen voor zijnen dood had hij het journaal en de overige scheepspapieren over boord geworpen.

De bemanning bestaat uit 16 koppen, waarvan niet een den weg weet.

Het bestuur heeft onderzoek in deze zaak ingesteld.

— Per telegraaf, via Soerabaja, zijn de volgende berichten, loopende tot den 2den dezer, van Bandjermasin ontvangen.

De sulthan van Passir is den 22sten Juni, nadat hij het contract had getekend en bevestigd, op de hoofdplaats Bandjermasin op de gebruikelijke wijze geïnstalleerd.

Den 25sten daaraanvolgende is Z. H., in gezelschap van den alsistent-resident van Koetei, met Z. M. stoomschip *de Pecht* naar Passir teruggekeerd.

Pangeran Mouda, die in de uitoefening zijner betrekking van hoofd der landschappen Tjingal, Manoeongoel en Bangkalan geschorst is, werd met de stoomboot *Puding* naar Soerabaja gezonden om aldaar voorloosig verblijf te houden.

Zijn tijdelijke vervanger, pangeran Sjarit Hasim is den 27sten Juni met Z. M. stoomschip *Celebes* naar de plaats zijner bestemming vertrokken, vergezeld van eenige magt om hem bij eventuele tegenkanting te ondersteunen.

De strand van zaken in de Zuid- en Ooster afdeeling van Borneo blijft vooruitgaande en de rust begint zich meer en meer te bevestigen.

Omtrent de verblijfplaats van Amin Oellah en Demang Lehman is niets met zekerheid vernomen.

BANKA. — De oost-kust van dit eiland is van den 2den tot den 7den Juni jl. door zeeroovers bezocht; een aantal menschen, alle weerloze visschers en strandbewoners, is door hen medegevoerd, gewond of gedood.

De rapporten, deswege ontvangen, komen op het volgende neer: In den namiddag van den 2den Juni vertoonden zich zes rooverspraauwen in de nabijheid van de kampong Poempoeng (district Koba) en vielen met hunne sampang's drie visscherspraauwen aan, die zich alar dicht nabij het strand bevonden.

De visschers trachtten al vechten na het strand te bereiken en in het bosch te ontlugten, hetgeen gelukte, ten koste van een zwaar gewonde.

De roovers landden evenwel en vervolgden de vlugtelingen, doch hen niet konnende achterhalen, keerden zij naar de visscherspraauwen terug, roofden daaruit alwat zij van hunne gading vonden, sneden de netten aan stukken en maakten de praauwen onbruikbaar.

Zij steventen daarna naar Tandjong Longka en landden alaar, waarschijnlijk om water te halen. Inmiddels was de administrateur van Koba van hunne verschijning onderrigt, die met een viertal soldaten en eenig gewapend kampongvolk naar Tandjong Longka oprukte, onder aanvoering van den 2den luitenant, militairen kommandant van Koba.

Bij de nadering van die magt namen de roovers de vlugt en wel met zooveel overhaasting, dat vijf hunner niet dan zwevende hunne praauwen konden bereiken.

Keijde schoten op hen gelost bleven zonder uitwerking.

Vervolgens werden de roovers tot na zonsondergang kruisende gezien tusschen Tandjong Goesoeng en Tandjong Longka, weshalve de administrateur gedurende den nacht het strand door gewapend kampongvolk en eenige militairen deed bewaken.

In den morgen van den 3den Juni vertoonde zich nog in de verte eene enkele rooverspraauw, koers stellende om de Noord, terwijl de overigen uit het gezicht verdwenen waren.

Eene patrouille van 9 militairen, onder bevel van den militair kommandant, trok langs het strand tot Soengei Koeloer, zonder iets verdachts te ontdekken.

Niettemin zijn op dien dag nog twee hunner praauwen voor de kampong Pennjak geankerd en hebben de roovers aldaar een honderdtal manschappen aan den wal gezonden.

De inwoners, die gewaarschuwd en op hunne hoede waren, hadden bereids de vlugt in de bosschen genomen, hunne kostbaarste goederen met zich medevoerende, zoodat de roovers zich moesten vergenoegen met eenige achtergelatene borden, kommen en een weinig padi, al hetwelk zij dan ook medevoerden zonder verder eenige baldadigheden uitterigten.

Te Kajoeara hebben zij nog eenige visscherspraauwen aangerand en een Chinees van Pangkalpinang, Tjaj Atong genaamd, verwond, omdat hij zich te weer stelde; doch daardoor waren juist al zijne makkers in de gelegenheid zich door de vlugt te onttrekken aan het lot van in de handen dezer woestelingen te vallen.

Te Koba werden twee inlanders vermist, die waarschijnlijk door de roovers zijn medegevoerd.

In den namiddag van den 3den vertoonden zich de roovers, sterk 6 praauwen, voor de kampong Krandji (district Pangkalpinang), alwaar zij twee vrouwen, die zich aan het strand bevonden, roofden.

Vervolgens voeren zij met drie praauwen op tot de kampong Moesoe, waar zij met eenige seka-praauwen slaags raakten en een hevig geweer- en lillavuur wisselden.

Nadat het hoofd der seka's Pa doeijong, diens oudste zoon, bevens drie manschappen geneuveld en eenige andere verwond waren, moesten de overigen voor de roovers wijken en naar de reede van Pangkalpinang vlugten, waar zij zich aellen onder de bescherming van het daar liggende rijstschip en van de kruisboot no. 13, die door tegenwind en stroom niet naar Moesoe kon opkomen.

Acht menschen vielen bij die gelegenheid in handen der roovers, terwijl drie praauwen met eenige levensmiddelen door hen werden buit gemaakt.

Terstond op het bericht, dat de roovers zich voor Krandji vertoond hadden, had de administrateur, in overleg met den militair kommandant van Pangkalpinang, een korporaal en zeven manschappen, benevens een dertigtal gewapende inlanders derwaarts gezonden, doch toen die magt daar en vervolgens te Moesoe aankwam, was de duisternis reeds gevallen en had de vijand weder zee gekozen, zoodat men zich moest bepalen tot het uitzenden van patrouilles langs het strand, ten einde eenen nachtelijken overval van de kampongs Krandji, Moesoe en Ajer Itam te voorkomen of af te slaan.

Behalve de bovenvermelde 8 seka's werden nog door de roovers medegevoerd twee inlanders van Koerouw en een van Pankal, zoodat drie Chinese vischers, waarvan echter later een, Tjong Thaj Phou genaamd, weder door hen in vrijheid werd gesteld, zoodat hieronder nadr meer breedvoerig zal worden medegedeeld.

De administrateur van Merawang had, zoodra hij van Koba bericht kreeg van het aanwezen van zeeroovers, in de kampong Laut aan de monding der Merawang-rivier een detachement militairen en eenig gewapend kampongvolk doen postvatten.

In den vroege morgen van den 5den werden te Batoeroe ook schoten op zee gehoord, waarom de administrateur, duchtende voor eenen aanval der roovers op twee ter reede liggende rijstschepen, onverwijd met eenige gewapende sampang's en eene handelspraauw de rivier afzakte.

Bij zijne komst in de kampong Laut vernam hij evenwel, dat de zeeroovers wel den vorigen dag getracht hadden daar te landen, doch waarschijnlijk door het aanwezen der militairen en het gewapende volk daarvan waren teruggehouden en hunne koers om de noord, waarschijnlijk naar Soengeiliat vervolgd hadden, in welke rigting dan ook gestadig lillavuur vernomen werd.

Het schijnt, dat de roovers, die zich den 4den voor kampong Laut vertoond hadden, daar niet lang hebben opgehouden; althans dien dag des morgens ten 8 ure, landden dertig hunner te Tandjong Kajia (district Soengeiliat) en overvielen aldaar twee vrouwen van de mijn Chintaj no. 43, en twee mijnwerkers van Merawang; welke daar bezig waren rotting te snijden. Deze lieden werden naar hunne praauwen gebracht, terwijl een mijnwerker, die zich te weer stelde, werd vermoord.

Omstreeks 11 uur ontving de administrateur van Soengeiliat daarvan bericht en weinige oogenblikken later bragt men hem de tijding, dat de roovers zich op de reede van Soengeiliat vertoond en reeds eenige visschers hadden weggevoerd.

Onmiddellijk daarop begaf de administrateur zich naar het strand, hetwelk slechts twintig minuten gaars van de versterking verwijderd is, vergezeld wordende door een sergeant, 12 soldaten 30 gewapende inlanders; doch bij zijne komst aldaar waren de roovers in vier sampang's in zee gestoken om naar hunne groote praauwen, die vijf in getal nog bij Tandjong Kajia kruisende waren, terug te keeren.

Toen de sampang's die praauwen genaderd waren en hunnen reeds gemaakten buit daarop hadden overgebracht, hielden laatstgemelde varuigen digter onder den wal en roeiden naar Tandjong Lijang, hunne koers nemende tusschen het strand, waar zij de administrateur met een aantal gewapenden bevond, en de buk *Skenaria*, die juist op de reede kwam loopen om een loods voor Koba aan boord te nemen, doch die, toen zij de rooverspraauwen bespeurde, na een paar schoten gedaan te hebben, zonder den loods of te wachten hare reis vervolgde.

De rooversvloot passeerde op circa 1 Engelsche mijl het strand en heescht toen de zwarte vlag.

Ter hoogte van de rivier Soengeiliat gekomen, gingen de praauwen ten anker en bleven daar circa twee uren, terwijl inmiddels eenige hunner sampang's de uit zee komende visschers overvielen en eindelijk eene praauw poekat, die van Tandjong Tengkaliek aankwam, aanrandden en voor de oogen van den administrateur en een talrijke gewapende bevolking, die zich aan het strand verzameld had, uitpluenderden.

Dertien menschen vielen daarbij in handen der roovers, terwijl vijf zich door zweemen heb n kunnen redden.

Nadat de praauw poekat was afgeloopen, werd aan boord van een der rooversvaartuigen geseind, waarop de sampang's naar de grotere praauwen terugkeerden en de geheele vloot langzaam om de Noord roeide.

Gemis aan praauwen was oorzaak, dat de administrateur de roovers ter-zee niet kon vervolgen.

De kruisbooten waren intusschen niet werkeloos: een kruisboot bevoerde Banks, een tweede van Pangkalpinang tot Tandjong Brekat, een derde van dien Tandjong tot Lepar, een vierde was naar Riouw, ten geleide van eene verdachte Lingasche praauw, terwijl de beide anderen bij de opname van straat Banks gebezigd werden.

Den 5den werden de roovers nabij Tandjong Toeing gezien, alwaar zij nog eene praauw overvielen, waarvan de opvarenden echter konden ontlugten, met achterlating van hun vaartuig en al hunne goederen.

In den namiddag van den 6den omstreeks 4 ure vertoonden zich andermaal twee groote praauwen met linnen zeilen, komende uit het Noorden, voor Soengeiliat.

Van tijd tot tijd werden aan boord signalen gedaan en gestadig sloeg men op den gong.

Tegen zonsondergang bespeurde men vijf praauwen nabij Tandjong Kebo, die zich weldra met eerstgenoemden vereenigden, waarna alle gezamenlijk in zee staken.

Sedert werd te Soengeiliat of elders niets meer van de roovers vernomen.

In het geheel hebben zij uit het eerstgemelde district ge-roofd:

mannen	[inlanders]	. . .	13
"	[Chinezen]	. . .	27
vrouwen	[inlanders]	. . .	1
"	[Chinezen]	. . .	6
kinderen	[inlanders]	. . .	2
"	[Chinezen]	. . .	2

te zamen 51 personen,

terwijl men het aantal der door hen geroofde, verwonde en gedoodde personen, zonder overdrijving, op 70 stellen kan.

Vorenstaande tijdingen werden door den resident succes-sielijk op den 4den, 5den en 6den Juni ontvangen.

Buiten Z. M. opnemingsvaartuig, *Pylades*, hetwelk een aantal zieken aan boord had, en dat toch als zeilschip niets kon uitrusten, was er geen enkel gewapend vaartuig ter reede Muntok.

Hiervoren is reeds aangewezen, waar de kruisbooten zich bevonden.

De Gouvernements stoomer *Bronbeek* was sedert den 2den Juni naar de Vega's-rotsen vertrokken, terwijl de stationair, Z. M. stoomschip *Samarang*, reeds sedert geruimen tijd in de wateren van Billiton kruisende was.

In afwachting van de komst van de *Bronbeek* werden de noodige maatregelen genomen om dien bodem ten spoedigst weder te kunnen expeditoren.

Tjoenia's met kolen, drinkwater en victualien lagen ter reede van Muntok en bevelen waren gegeven, om dat alles onverwijd te doen overnemen.

In den nacht tusschen den 7den en 8sten kwam dat stoomvaartuig eindelijk van zijnen togt naar de Vega's-rotsen terug en terstond werd met overschepen van water, brandstof enz. een aanvang gemaakt.

Daar de *Bronbeek* negen zieken in het hospitaal te Muntok had achtergelaten, was tusschen den kommanderenden officier van Z. M. opnemingsvaartuig *Pylades* en den resident overeengekomen, dat een vijftiental manschappen van dien oorlogsbodem, onder bevel van den luitenant ter zee 2de klasse de Kanter, zich op den stoomer zou embarqueren, ter versterking der verzwakte equipage.

Tevens stond genoemde kommanderende officier de grootste zijner sloepen, welke met een twee ponds koperen stuk gewapend was, aan de expeditie af, en zulks uithoofde de sloepen van de *Bronbeek* te klein waren, om daarmede te ageren, indien dit mogt noodig zijn, en zij ook niet konden gewapend worden, bij gemis aan draanbassen op dien bodem.

Eindelijk had ook de toemengoeng-hoofddjaks verzocht den togt tegen de zeeroovers te mogen medemaken; hij werd daartoe gedreven door de zucht om zijnen schoonzoon, den demang van Muntok, op te sporen, die den 3den Juni van de Vega's-rotsen naar Pangkalpinang en Koba was vertrokken en steeds vermist werd.

Hij deed zich vergezellen door een twintigtal volgelingen, Maleijers, die allen gezworen hadden eene vreeselijke vergelding op de zeeroovers uit te oefenen, indien men hen mogt achterhalen.

Aldus uitgerust en versterkt, vertrok de *Bronbeek* den 5sten des morgens ten 7 ure, dus slechts zes uren na zijne terugkomst ter reede.

Die stoomer had in last de Noord- en Oostkusten van Banks rond te stoomen, allerwege berichten in te winnen en alle plaatsen, die slechts eenigzins konden worden vermoed aan de roovers tot schuilplaatsen te verstrekken, ten scherpste te onderzoeken, voorts naar de Poelos Toedjoe en van daar naar de Oostkust van Sumatra over te steken en hetzelfde onderzoek aldaar te bewerkstelligen.

Den 12den kwam de stoomer *Bronbeek* ter reede Muntok terug, zonder dat hij iets van de roovers had mogen ontdekken. Alle ingewonnen informatie leidde tot het vermoeden, dat de zeeroovers Banks bereids met hunnen buit hadden verlaten en naar Borneo waren teruggekeerd.

Door gebrek aan kolen had de *Bronbeek* de kust van Sumatra niet onderzocht; op den 10den Juni had evenwel de Resident, op raaf van den kommandant van Z. M. opnemings vaartuig *Pylades*, twee kruisbooten, die pas van de opname waren teruggekeerd, derwaarts gezonden met last om op de hoogte van Ajer Itam te kruissen en daar de komst van het stoomvaartuig af te wachten.

Hiervoren is gewag gemaakt van de in vrijheidstelling van den Chinees Tjong Thaj Phau.

Die Chinees was echter niet de enige persoon, aan wien door de zeeroovers de vrijheid werd hergeven, en die aan de monding der Merawang rivier landde.

Hij was nog vergezeld door drie inlanders genaamd Sidi Mhamat, Daeng Madiolo en Hadji Abdoel Rahim.

Uit de verklaringen, door beiden laatst genoemden afgelegd, blijkt, dat die drie lieden behoorden tot de bemanning van eene praauw toop, die, van Singapore naar Pegatau bestemd, op de hoogte van Tandjong Poeth door de zeeroovers, toenmaals elf praauwen sterk, werd buit gemaakt.

Uit die verklaringen, vergeleken met het bericht omtrent de ontmoeting van den Serawak-stoomer *Rainbow* met 6 zeerooverspraauwen op de Noord Westkust van Borneo, valt af te leiden, dat de vijf rooverspraauwen, wier gruweldaden op dit eiland hiervoren zijn beschreven behoord hebben tot de vloet, waarvan het eerst: smaldeel door de *Rainbow* is vernield; en dat de te Singapore te huis behoorende toop, waarvan in het rapport van J. Brooke sprake is, dezelfde is als die, waartoe de thans zich op Banks bevindt.

GEDRUKT BIJ LE ROY & CO. TE SOERABAYA.